

університетах і з'являтимуться нові технології. Експорту готової продукції в ЄС для України поки недоступний.

Зараз постає питання про запровадження тимчасових експортних мит на певну сировинну продукцію, наприклад залізну руду. Такі заходи потрібні для розвитку та захисту певних галузей. Нам необхідно конвертувати сировинну економіку в економіку, орієнтовану на випуск готової продукції. Крім того, державі потрібні фінансові джерела для наповнення бюджетів розвитку, надання здешевлених кредитів, побудови інфраструктури, фінансування капітальних видатків. Одним із таких джерел можуть бути тимчасові експортні мита на сировину. В даному випадку є законодавчі проекти, що будуть скеровані на скасування імпортного мита на устаткування та обладнання, яке використовується у виробничому процесі, та сировину.

Середня ставка ввізного мита в ЄС для одягу, хутра та виробів із хутра становить 9,2% від митної вартості товару. Уже в перший рік дії Угоди про асоціацію ставка зменшується для України до 0%. Аналогічна ставка для виробів зі шкіри – 6,7%. Уже через рік ставка впаде до рівня, нижчого ніж 4%, зменшуючись кожного наступного року приблизно на 1 п.п. До нуля ставка впаде за 5 років.

За експертними оцінками, від 65% до 90% експорту одягу та взуття з України до ЄС у минулі роки здійснювалося за схемами толінгу – переробки давальницької сировини, коли підприємство продавало не готову продукцію до ЄС, а послугу з її виготовлення. Скасування мит дозволить збільшити оплату цих послуг і поліпшить умови для експорту української продукції [1].

Аналогічні мита на європейську продукцію в Україні також будуть зменшені до нуля за 5 років, що призведе до поступового зростання конкуренції на внутрішньому ринку – підприємства матимуть час на адаптацію виробництва під вищі стандарти якості.

ЛІТЕРАТУРА

1. Соціально-економічне становище України за січень–лютий 2015 рік. [Електронний ресурс]: <http://socportal.info/2015/01/31/eksportu-gotovoyi-produktsiyi-v-yes-dlya-ukrayini-poki-nedostupnij.html>.

2. Україна повинна експортувати готову продукцію, а не сировину. [Електронний ресурс]: http://grytsenko.com.ua/news.html?g=0&print_this=1.

СЕРГІЙ МАРКОВИЧ
Науковий керівник:
к.е.н. Ліщинський І. О.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРИКОРДОННОГО СПІВРОБІТНИЦТВА УКРАЇНИ ТА ЄС

Створення зв'язків прикордонного співробітництва по стандартам ЄС в Україні є перспективними цілями теорії і практики інтеграції в європейський союз, тому що саме через розвиток транскордонних регіонів до європейського рівня прикордонного співробітництва, України може показати дійсні наміри європейської інтеграції. Слід вказати те що хоча транскордонне співробітництво не є частиною *acquis communautaire*, за те ця форма співпраці є частиною регіональної політики Європейського союзу, норми та принципи якої є загальноприйнятими в Європейській Спільноті.

Основна ціль прикордонної співпраці спрямована на зважений комплексний розвиток регіонів та збільшення їхньої частки в міжнародних інтеграційних процесах. Сучасні транскордонні процеси повинні відбуватися в основному за рахунок регіональних органів самоврядування а також громади прикордонних областей країн що розвивають таке співробітництво.

На сьогодні через інтенсивне розширення кордонів ЄС на схід потрібно виокремити нові пріоритети розвитку прикордонного співробітництва України та межуючих з нею держав. Більше того, в наслідок просування кордонів ЄС що відбулися, зокрема, в регіоні Центральної та Східної Європи на схід, в свою чергу потребують формування міжрегіональних відносин за європейськими стандартами. Позаяк у прикордонному співробітництві відбулись такі принципово якісні зміни:

По-перше, до розширення кордонів ЄС на схід співробітництво України з її країнами сусідами – Словаччиною, Угорщиною, Польщею та Румунією виражалося в основному співпрацею на рівні двосторонніх або багатосторонніх відносин держав Центральної та Східної Європи, сьогодні ж ми бачимо дещо більший рівень відносин який був штучно звужений. Тобто, тепер ми маємо як відносини на рівні держав членів ЄС так і з Євросоюзом у цілому.

По-друге, нова східна політика ЄС стала невід’ємною складовою співробітництва України з державами Центральної Європи в т. ч. концепцій “Розширена Європа – Сусідні країни. Нова структура співробітництва з східними та південними сусідами” [1] та “Східного партнерства”, створивши таким чином об’єктивне підґрунтя до розвитку довготермінових транскордонних відносин, в тому числі і в економічній сфері.

Сьогодні, домінуюча в ЄС, політика концепції розвитку транскордонних регіонів, ґрунтується на усвідомленні того, що ця політика повинна орієнтуватися в основному не на підтримку депресивних регіонів за рахунок регіонів-донорів, а на створенні сприятливих умов для мобілізації місцевих ресурсів і потенціалу, для посилення конкурентоспроможності регіонів.

Саме на конкурентних перевагах та їх інтеграції повинне базуватися економічне співробітництво регіонів, геополітичні зміни, яких обумовлюють входження України в загальносвітовий простір. Конкурентні переваги є основним чинником для надходження інвестицій, а також вирішення соціальних проблем, та росту економіки регіону, що у свою чергу приведе до підвищення якості життя населення.

На сьогоднішній день Україна бере участь у чотирьох програмах транскордонного співробітництва з ЄС – трьох програм сусідства для сухопутних кордонів: Польща – Україна – Білорусь з фінансуванням 186,201 млн. євро; Угорщина – Словаччина – Румунія – Україна (68,638 млн. євро); Румунія – Україна – Молдова (126,718 млн. євро) і до багатосторонньої Програми Чорного моря (17,306 млн. євро).

Програми ТКС та їхні учасники	Індикативні асигнування на програму, млн. євро		
	2007–2010 рр.	2010–2013 рр.	Загалом 2007–2013 рр.
Програми сухопутного кордону			
Польща – Білорусь – Україна	97.107	89.094	186.201
Угорщина – Словаччина – Україна – Румунія	35.796	32.842	68.638
Румунія – Молдова – Україна	66.086	60.632	126.718
Програми морських басейнів			
Чорне море	9.025	8.281	17.306

Також на сьогодні виокремлені такі пріоритетні напрями транскордонної стратегії розвитку:

- підвищення рівня інноваційного розвитку економіки;
- забезпечення ефективності, енерго та ресурсозбереження у сфері господарювання;
- створення систем для контролю стандартів якості продукції;

- створення розгалуженої ринкової інституційно-організаційної інфраструктури економіки;
- забезпечення умов для якісного та стабільного розвитку підприємництва;
- удосконалення ділової прикордонної інфраструктури та взаємодія між місцевими і регіональними громадами країн-сусідів;
- поглиблення економічної транскордонної інтеграції господарюючих суб'єктів європейських країн та регіонів;
- формування та розвиток транскордонної інформаційно-комунікаційної та транспортної мережі;
- розвиток туризму та курортно-рекреаційної сфери;
- вирівнювання територіальних диспропорцій.

Вище вказані цілі Україна може досягти використавши такий вид співпраці що отримав назву “трикутники зростання” розвиток цих трикутників набув значного використання у межах Азійсько-тихоокеанського регіону. Ці моделі залучають такі прикордонні регіони що мають несхожі фактори виробництва (земля, праця, капітал, робоча сила, технології, адміністративно-управлінські вміння) та різні джерела порівняльних переваг для формування субрегіонального економічного зростання. Вигода від функціонування трикутників зростання забезпечується за допомогою економії масштабу («ефект масштабу»), яка досягається у таких сферах: 1) економія за рахунок агломераційного ефекту, яка часто вимагає різноманітних поєднань фондових факторів в різних місцезнаходженнях (промисловість в одних частинах субрегіону може мати переваги в технології та знаннях доступних в іншій, наприклад через об'єднання ризиків – просувати розвиток); 2) економія масштабу в розподілі, маркетингових, фінансових та бізнесових послуг; 3) економія від масштабу в громадянській інфраструктурі, такий як комунальні системи, транспортні комунікації, телекомунікації, постачання енергії та води [2]. Проекти коридорів розвитку виступають найбільш вдалою формою активізації розвитку прикордонних регіонів, які являють собою торгові коридори або транспортні з недостатнім використанням економічного потенціалу суміжних держав, через засоби планування та просування взаємопов'язаних інфраструктурних та великомасштабних економічних секторних інвестицій в різних географічних областях, що активізує торгівлю та інвестиції, забезпечуючи економічне зростання, стимулює процеси отримання доданої вартості, оптимізує використання інфраструктури та покращує конкурентоздатність економіки у прикордонних регіонах. [3]

ЛІТЕРАТУРА

1. *Закони України інформаційно-правовий портал. Електронний режим доступу* <http://www.uazakon.com/document/fpart97/idx97811.htm>
2. *Рекомендації щодо впровадження нових форм транскордонного співробітництва [кол. авторів за ред. д.е.н., проф. Н. А. Мікули]. – Львів, 2010. – 150 с.*
3. *Брикова І. В. Конкуренстоспроможні кластери як основа формування регіональних інноваційних систем країн світу / І. В. Брикова // Формування ринкової економіки: Регіональний розвиток України: проблеми та перспективи. – К.: КНЕУ, 2011. – Ч. 2. – С. 465–474.*

МАРІЯ ОЛЕНКО
Науковий керівник:
к.е.н., доцент Уніят А. В.

МІЖНАРОДНА ТОРГІВЛЯ ЛІЦЕНЗІЯМИ І ЇЇ РОЗВИТОК В УКРАЇНІ

Патентно-ліцензійна торгівля за своїми обсягами та масштабами залишається основною формою міжнародного технологічного обміну. У світі діють понад 4 млн. патентів, щороку подається 700 тис. заявок на патентування, світовий ринок ліцензій оцінюється у 73 млрд. дол. США щорічно. У даному аспекті слід відзначити високу монополізацію ринку технологій. Так, у галузі комп'ютерної техніки світове виробництво та збут продукції